DIPLOMNÍ PROJEKT - PARK U PLYNOJEMU - ŠIMON BIERHANZL - ATELIÉR NOVOTNÝ, KOŇATA, ZMEK - LS 2017

zahrádkářská kolonie

Plynojem, muzeum plynojemu s kavárnou - pohled z ulice Sokolovská

stávající situace M 1:1000 - stávající stav

stávající situace území M 1:2000

3 KOPCE OHRANIČUJÍCÍ PROSTOR DOLNÍ LIBNĚ

Vymezení řešeného území, širší vztahy

Na Palmovce v posledních letech staví spousta nových projektů a mnoho dalších je plánováno, ale bohužel zde chybí ucelená koncepce rozvoje, takže jednotlivé záměry nejsou dostatečně koordinovány a řada z nich není kvalitní. V této nepřehledné situaci jsem se rozhodl věnovat svoji pozornost oblasti kolem Libeňského plynojemu.
Je to území velmi důležité z hlediska krajinného uspořádání Palmovky. Je to kopec, který vymezuje prostor Palmovky od jihu, je její součástí, ale zároveň je kvůli dopravním bariérám i trochu autonomní. Je to místo, odkud přehlédnete skoro celou Dolní Libeň a odkud je i neobvyklý výhled na Pražský Hrad. Území, které leží v těsné blízkosti centra Čtvrti, je téměř celé ve veřejném vlastnictví, ale přitom je spíše periferií.
V metropolitním plánu spadá pod území pro rekreaci. Mám za to, že toto území skýtá pro celou oblast velký potenciál a rozhodl jsem se proto, vytvořit návrh jeho rozvoje.

Koncept návrhu

Tři kopce ohraničují prostor Dolní Libně a dávají mu jeho specifické měřítko. Prvním kopci vévodí Libeňský zámek, druhý kopec je porostlý malebnou drobnou strukturou rodinných domků a na třetím kopci stojí unikátní technická památka - kulový plynojem.
Plynojem se stává centrálním bodem mého návrhu. Je to monument, na který se zapomíná.
Inspiruji se kompozicí kopce ze třicátých let a vytvořím pro plynojem znovu místo - navrhuji kolem něho velký volný prostor, mýtinu. Odštípí celý kopec od nekonzepční zástavby posledních desetiletí. Na kopci zůstává pouze koule a nedostavěný kryt Technického centra 4, jenž není reálné odstranit, pod kopcem budova technického zázemí plynojemu.
Radikálním zásahem celé území zpřehledňuji, odstraňuji bariéry v podobě oplocených areálů a vracím ho městu.
Mýtina je vymezena oválnou cestou. Mezi prostor mezi vrškem kopce a městem rozděluji na čtyři segmenty. Pracuji s tím, co už je na kopci nějakým způsobem přítomné, vše pouze nově uspořádávám, abych zvýraznil charakter jednotlivých míst.

Návrh

Řešené území je orientováno kolem centrálního volného prostoru s plynojemem.
Plynojem je nyní využíván leteckým ústavem tak, že je velká část kopce kolem něj zneprístupněna. To je dle mého názoru zásadní překážka pro rozvoj tohoto území. Letecký ústav ale zároveň postupně redukuje svoji činnost na Palmovce, pro kterou už ani není plynojem potřeba. Proto navrhuji zrušení zde činnosti VZLU, která má plynojem ve správě. V budově technického zázemí plynojemu pod kopcem vznikne muzeum plynojemu připomínající jeho historii. V budově bude zároveň zachováno podzemní trubní propojení s plynojemem, aby zde mohly být předváděny experimenty s aerodynamickým tunelem pro vzdělávací účely. Plynojemu tak znovu vracím jeho monumentalitu, zároveň však zůstává i civilí technickou stavbou, která opět občas zahučí, až zde bude probíhat prohlídka a bude předváděn aerodynamický tunel.
Dalším objektem, který na kopci zůstává je kryt TC4. I tato stavba je svým způsobem monumentální. Navrhuji její konverzi na multifunkční objekt se sportovním a kulturním využitím.
V dalších částech kopce navrhuji podpořit a zpřehlednit stávající charaktery míst. Zahrádkářskou kolonii navrhuji zachovat, mírně zvětšuji její plochu, dále navrhuji její přeparcelování, aby se lépe orientovala k centrálnímu prostoru na kopci. Vznikají jednotlivé parcely pro provájen jednotlivčům, a dvě větší komunitní zahrádky. Kolonie je prostupná a jejím středem se line cesta, na kterou jsou navázány veřejná prostranství v podobě parkoviště pro zahrádkáře, prostoru u nově navrženého komunitního centra a pláclku s posezením pod stromu nad tramvajovou tratí.
Severní část území zůstává městským parkem je do ní více zapojena budova muzea plynojemu s kavárnou. Podél tratí v jižní části území zůstává po odstranění areálu stávebnin a autoservisu rumiště, které bude mírně kultivováno.
Les, který se nachází v poslední části bude prořezán a vznikne zde mýtiny - pokoje, z nichž některé poskytnou prostor pro parkoviště, posezení, nebo dětské hřiště.
Kompozice parku, kterou zde navrhuji, je výrazným gestem, které soustřeďuje pozornost na plynojem a objekt krytu TC4 a činí celý kopec významou součástí čtvrti. Celkovým pojetím návrhu a navženými funkcemi v území se ale snažím zachovat tomuto místu určitou civilnost, která dle mého názoru odpovídá charakteru Dolní Libně.

Zeleň

Výsadba zeleně se řídí hlavním konceptem návrhu. Centrální prostor kolem plynojemu, který je ohraničen cestou, je vymýcen a je zde navržen extenzivní pobytový trávník. Další segmenty území mají každý různý charakter, který je tvořen různými druhy vegetace a jejím uspořádáním.
Park na severu je nástupní platformou směrem od centra Palmovky a má formálnější charakter městského parku. Je zde zachováno několik největších stávajících stromů a kvůli bílého jeřábu, které jsou doplněny novými květinovými záhony. V rámci mírotvého parkoviště vedle muzea plynojemu bude vytvořen bosket okrasných hrušní Calleryových.
V segmentu zahrádek bude zachováno maximum původních dřevin, a bude zde vysazena ovocná alej podél mýtiny. Atmosféru této části území budou určovat zejména samotné zahrádky a vlastní přestavělá iniciativa zahrádkářů.
Jihovýchodní svah kopce, který je nyní silně poznamenán průmyslem a nákladní dopravou (stavebniny, autoservis)bude částečně ponechán volnému vývoji, budou se zde rozvíjet rudérální společenstva (porosty vznikající v důsledkem silně pozměněném prostředí). Step charakter této část bude podpořen výsevbou trav pro výsušnou půdu. Podél tratí se mezi několika dubse rozrostlou stávající hlohové keře. Navržené pěšinky budou lemovány maximální dřevěnými lavicemi, na jejichž výrobu se použijí vykácené dřeviny z centrální části kopce.

Severovýchodní segment s hustým lesovým porostem bude prořezán tak, aby zde vznikl střední les s několika patry vegetace. Budou zde vytvořeny stluky stromů, mezi nimiž vzniknou menší mýtiny. Lesík se tak výrazně prosvětlí a stane se přivětivějším místem než tomu bylo dopoud.

Konverze krytu TC4

V návrhu konverze krytu TC4 vycházím z geometrie nosné konstrukce této stavby, která tvoří čtyři dlouhé pásy. V podzemním podlaží navrhuji odstranit všechny dělící konstrukce a ponechat pouze nosné stěny. Navrhuji zde funkce, které podtrhují a využívají linearitu této konstrukce. Objekt rozdělují na čtyři provozní části, které mají vlastní vstupy, jež jsou navázány na společnou komunikaci napojenou na hlavní oválnou cestu parku.
Jednotlivé funkce využívají vždy jak prostor v podzemním podlaží, tak plochu na jeho střeše, která je v úrovni okolního terénu.
Jsou to:
1) galerie + venkovní expozice
2) sportovní hala na squash + beach volejbalová hřiště
3) lukostřelecká hala + venkovní střelnice
4) venkovní bazén
2. podzemní podlaží, které se nachází pod dvěma ze čtyř pásů pásů objektu navrhuji na získaské kontrukce se správcem objektu (Metroprojekt) ponechat jako rezervu pro možné využití jako kryt například pro provoz destinných motorů, které se využívají v případě výpadku elektřiny ve městě.

Závěr

Dolní Libeň je čtvrť s mnoha tvářemi...Jednou z nich je i nostalgie spojená se zašlou slávou industriální éry.
Ve svém návrhu jsem se zabýval kopcem pod plynojemem - jedním ze symbolů této doby. Park, který jsem navrhl, dává znovu vyniknout tomuto zvláštnímu artefaktu a zároveň přibližuje zapomenutý kout města zpět k lidem.
Janá kompozice vnáší do tohoto místa elementární řád a pak už není potřeba mnoho. Zahrádkářská kolonie zůstane zahrádkářskou kolonií, les lesem, atd.
Bude to neobyčejné místo, kde se potkává tajemná koule s obrovským betonovým bunkrem, kde si budete moci zastřílet z luku nebo zaplavat s výhledem na město a zároveň místo zcela obyčejné, kde se budou venčit psi, pouštět draci a nebo třeba pěstovat mrkve.

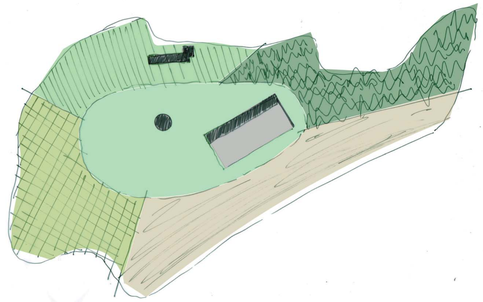

konverze krytu TC4 - pohled

konverze krytu TC4 - situace m 1:500

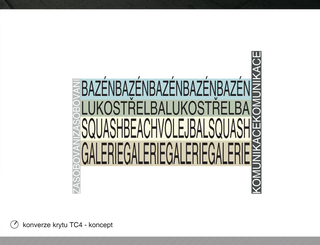

konverze krytu TC4 - koncept

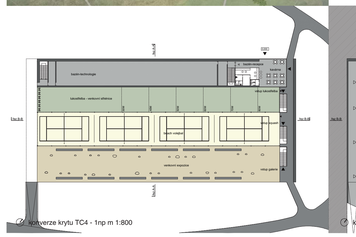

konverze krytu TC4 - 1np m 1:800

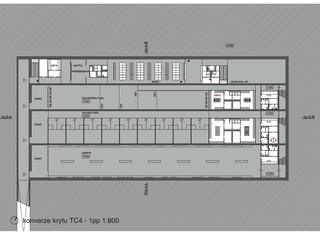

konverze krytu TC4 - 1pp 1:800

DIPLOMNÍ PROJEKT - PARK U PLYNOJEMU - ŠIMON BIERHANZL - ATELIÉR NOVOTNÝ, KOŇATA, ZMEK - LS 2017